

บันทึก

เรื่อง การเห็นชอบให้ยกโทษข้าราชการครูและการยกเลิกคำสั่งลงโทษทางวินัย
ภายหลังที่พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้บังคับ

สำนักงาน ก.ค. ได้มีหนังสือ ปกปิด ที่ ศธ ๑๓๐๖/(สจว.)/๑๐๘ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๑ และหนังสือ ปกปิด ที่ ศธ ๑๓๐๖/๑๔๙๓๒ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสรุปความได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูอันเนื่องมาจากการใช้บังคับพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ไปยัง ก.ค. รวม ๔ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ นายสุรฤทธิ์ เจริญวัฒน์ ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านโป่งเกตุรัฐราษฎร์นุเคราะห์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองชัยภูมิ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ถูกลงโทษภาคทัณฑ์ตามคำสั่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่ ๗๖๔/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ และนายกรัฐมนตรีนครมีคำสั่งให้ยกโทษ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ปกปิด ที่ นร ๐๑๒๐/๒๐๑๐๙๙ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๓๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ปกปิด ที่ ศธ ๑๑๘๑/๑๒๔๘ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ แจ้งมายังสำนักงาน ก.ค. ว่าไม่สามารถดำเนินการตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี เนื่องจากนายสุรฤทธิ์ฯ ได้รับการล้างมลทินแล้ว

กรณีที่ ๒ นายเอิบ คงฤทธิ์ ตำแหน่งอาจารย์ ๒ โรงเรียนประจิมพิศาราม สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองพัทลุง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ถูกลงโทษภาคทัณฑ์ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ ๓๐๕/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ กรณีมีพฤติการณ์ส่อไปในทางไม่สุจริต ซึ่ง ก.ค. ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๑/๒๕๓๗ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ พิจารณาแล้ว เห็นว่าไม่มีความผิดจึงมีมติให้ยกโทษ และนายกรัฐมนตรีนครได้พิจารณาเห็นชอบตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปกปิด ที่ นร ๐๑๐๓/๔๓๔ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๐ สำนักงาน ก.ค. ได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบ เพื่อดำเนินการตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี แต่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ปกปิด ที่ ศธ ๑๑๘๑/๑๖๒ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ แจ้งมายังสำนักงาน ก.ค. ว่าไม่อาจยกโทษให้ได้เพราะนายเอิบฯ ได้รับการล้างมลทินแล้ว

กรณีที่ ๓ นายวิทยา สามัคคี ตำแหน่งอาจารย์ ๑ โรงเรียนบ้านแยงหนองแคน สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอลืออำนาจ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีถูกลงโทษตัดเงินเดือน ๑๐% เป็นเวลา ๒ เดือน ตามคำสั่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๖๔/๒๕๓๖ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ซึ่ง ก.ค. ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒๒/

๒๕๓๙ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๓๙ พิจารณาแล้วมีมติให้ยกโทษ และนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบตามหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ปกปิด ที่ นร ๐๑๐๓/๔๒๐๔ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๐ สำนักงาน ก.ค. ได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี แต่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีหนังสือปกปิด ที่ ศธ ๑๑๘๑/๔๑๖๔ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๐ แจ้งมายังสำนักงาน ก.ค. ว่า เป็นเรื่องที่อยู่ในหลักเกณฑ์การล้างมลทินจึงไม่อาจยกโทษให้นายวิทยาฯ ได้

กรณีที่ ๔ นายสมบัติ จันทรา ตำแหน่งอาจารย์ ๒ โรงเรียนวัดสันติคีรีรมย์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพุนพิน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ถูกศาลชั้นต้นพิพากษาว่าได้กระทำความผิดฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จัดข้อความอันเป็นเท็จลงไปในเอกสารราชการ และฐานใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิด ให้ลงโทษจำคุก ๒ เดือน ปรับ ๓,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๑ ปี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีคำสั่ง ที่ ๑๑๑/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๗ ลงโทษตัดเงินเดือนนายสมบัติฯ ๑๐% เป็นเวลา ๒ เดือน ซึ่ง ก.ค. มีมติรับทราบการลงโทษแล้ว ต่อมาศาลฎีกาวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานโจทก์ไม่พอพียงว่านายสมบัติฯ ได้กระทำความผิดจึงพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ให้ยกฟ้องโจทก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงมีคำสั่งที่ ๗๘๕/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๘ ยกเลิกคำสั่งลงโทษเพื่อให้สอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกา เพราะเห็นว่าเป็นการลงโทษโดยรับฟังข้อเท็จจริงผิดพลาด แล้วรายงานไปยัง ก.ค. แต่ ก.ค. พิจารณาแล้ว เห็นว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีไม่มีอำนาจที่จะยกเลิกคำสั่งลงโทษดังกล่าวได้ เพราะถือว่า ก.ค. ได้รับทราบคำสั่งลงโทษแล้ว โทษเดิมจึงยังคงมีอยู่ หากจะยกเลิกคำสั่งลงโทษจะต้องให้ ก.ค. ดำเนินการตามมาตรา ๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ แต่เนื่องจากได้มีพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้บังคับ จึงขอหารือว่า ก.ค. จะมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ เพื่อยกเลิกคำสั่งลงโทษนายสมบัติหรือไม่

ก.ค. ได้ประชุมพิจารณาแล้วมีมติว่า การลงโทษข้าราชการครูในกรณีที่ ๑ ถึงกรณีที่ ๓ (นายสุรฤทธิ์ฯ นายเอิบฯ และนายวิทยาฯ) ได้ผ่านการพิจารณาของ ก.ค. และผ่านกระบวนการรายงานนายกรัฐมนตรีโดยชอบแล้ว จึงเป็นประเด็นใหม่ไม่ตรงตามแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษาครบ ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่วินิจฉัยว่าเมื่อมีพระราชบัญญัติล้างมลทินใช้บังคับแล้ว จะเพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยกโทษไม่ได้ รวมทั้งจะรายงานนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการดังกล่าวแล้วไม่ได้ อันเป็นการวินิจฉัยพระราชบัญญัติล้างมลทินคนละฉบับกันและเห็นว่าการมีพระราชบัญญัติล้างมลทินยังไม่เกิดความชอบธรรมเท่าที่ควร เพราะบุคคลที่ผู้บังคับบัญชา ก.ค. หรือนายกรัฐมนตรีเห็นว่าควรได้รับการเพิ่มโทษแต่ไม่สามารถเพิ่มโทษได้ถือว่าได้รับประโยชน์ แต่บุคคลที่เห็นว่าไม่ได้กระทำความผิดไม่ควรได้รับโทษดังเช่นข้าราชการครูในกรณีที่ ๑ ถึงกรณีที่ ๓ กลับยกโทษไม่ได้ เพราะถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดจึงมี

โทษที่จะต้องรับแต่ได้รับการล้างมลทินทั้งที่การพิจารณาของผู้บังคับบัญชาเหนือผู้สั่งลงโทษ ก.ค. หรือนายกรัฐมนตรีเห็นว่าไม่ได้กระทำผิด ฉะนั้น เพื่อให้สามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไปที่ประชุมจึงมีมติให้หาหรือปัญหาในกรณีที่ ๑ ถึงกรณีที่ ๓ ไปยังที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการกฤษฎีกาอีกครั้งหนึ่ง ส่วนปัญหาในกรณีที่ ๔ ยังไม่เคยมีแนวคำวินิจฉัยไว้ จึงมีมติให้หาหรือไปยังที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการกฤษฎีกาด้วยเช่นกัน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหาหรือของสำนักงาน ก.ค. ประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงาน ก.ค. และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) และผู้แทนสำนักงานนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) แล้ว มีความเห็นว่า กรณีที่เกิดขึ้นของข้าราชการครูในกรณีที่ ๑ ถึงกรณีที่ ๓ (นายสุรฤทธิ์ เจริญวัฒน์ นายเอิบ คงฤทธิ์ และนายวิทยา สามัคคี) มีปัญหาทำนองเดียวกันกับเรื่องที่กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงาน ก.ค. ได้เคยหาหรือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า เมื่อมีพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้บังคับแล้ว ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งลงโทษจะมีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษได้หรือไม่ และ ก.ค. จะใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ รายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโทษตามความเห็นของ ก.ค. ได้หรือไม่ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้ให้ความเห็นไปครั้งหนึ่งแล้วตามเรื่องเสร็จที่ ๕๐๖/๒๕๓๒^๑ว่า การรายงานการลงโทษไปยังผู้บังคับบัญชาซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งลงโทษเพื่อพิจารณาตามมาตรา ๙๒^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศ

^๑ บันทึก เรื่อง ขอบทวนการหาหรือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ปกปิด ที่ นร ๐๖๐๑/๑๐๙๐ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๒ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๒ มาตรา ๙๒ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการหรือการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไปแล้ว ให้ส่งรายงานการลงโทษ การสั่งให้ออกจากราชการหรือการดำเนินการทางวินัยต่อผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นตามลำดับจนถึงปลัดกระทรวงในกรณีที่เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ ๑๐ ในกระทรวงหรือทบวงและตำแหน่งทุกระดับในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวงหรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้รายงานจนถึงรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้น ซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งตามวรรคหนึ่งเห็นว่า การลงโทษหรือการดำเนินการทางวินัยนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจที่จะสั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยกโทษ ตามควรแก่กรณีได้ แต่ถ้าจะลงโทษหรือเพิ่มโทษแล้ว โทษที่ลงหรือเพิ่มขึ้นรวมกับที่สั่งไว้แล้วเดิมต้องไม่เกินอำนาจของผู้ซึ่งสั่งใหม่นั้น

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการ ดำเนินการทางวินัยหรือลงทัณฑ์แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือตามกฎหมายว่าด้วยวินัยโดยเฉพาะแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนผู้นั้นซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งดังกล่าวเห็นว่า กรณีเป็น

ของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ หรือการรายงานนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาตามมาตรา ๗ (๕)^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็น ขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยในกรณีปกติที่ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินใช้บังคับ แต่ใน กรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินใช้บังคับจะต้องพิจารณากฎหมายว่าด้วยการล้างมลทิน ควบคู่กันไปด้วย กล่าวคือ ผู้ถูกลงโทษทางวินัยที่ได้รับโทษไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้าง มลทินฯ พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้บังคับ และผู้ถูกลงโทษมิได้อุทธรณ์การลงโทษผู้ถูกลงโทษทางวินัยผู้นั้น ย่อมได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕^๔ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๓๐ ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งลงโทษ ฯลฯ หรือนายกรัฐมนตรี ฯลฯ จึงไม่มีอำนาจ พิจารณาดำเนินการทางวินัยกับผู้ถูกลงโทษทางวินัยดังกล่าว

ตามที่สำนักงาน ก.ค. เห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุม ใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ในครั้งก่อนเป็นเรื่องตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๓๐ แต่ที่ได้หารือมาในครั้งนี้เป็นเรื่องตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นการใช้ บังคับกฎหมายคนละฉบับกัน ทั้งเรื่องของข้าราชการครูทั้งสามคนในครั้งนี้ได้ดำเนินการไปบาง ขั้นตอนแล้วยังขาดบางขั้นตอนอยู่ กล่าวคือ เป็นเรื่องที่ผ่านมาการพิจารณาของ ก.ค. และผ่าน กระบวนการรายงานนายกรัฐมนตรีโดยชอบแล้ว จึงเป็นประเด็นใหม่ไม่ตรงตามแนวคำวินิจฉัย ของคณะกรรมการกฤษฎีกา ในครั้งก่อนนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) มีความเห็นว่ามาตรา ๕^๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ และมาตรา ๕^๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

การกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวงหรืออธิบดี ผู้บังคับบัญชาแล้วแต่กรณีซึ่งมี ตำแหน่งเหนือผู้สั่งดังกล่าวที่ได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๖ ทวิ ถ้าจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ก่อน ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนตาม มาตรา ๘๖ ในกรณีที่จะต้องลงโทษตามมาตรา ๘๖ ทวิ ถ้ามีการตัดเงินเดือน ลดขั้น เงินเดือน หรือลงทัณฑ์อย่างอื่นไปแล้วก็ให้เป็นอันพับไป

^๓ มาตรา ๗ ก.ค. มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) รายงานนายกรัฐมนตรีในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานทางการศึกษากรม อ.ก.ค. กรม หรือ อ.ก.ค. จังหวัดใด หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ ปฏิบัติการโดยไม่เหมาะสม เพื่อนายกรัฐมนตรีจะได้พิจารณาและสั่งการต่อไป

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๕ ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนหรือใน วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ และได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปแล้ว ก่อนหรือในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔ ,ข้างต้น

^๖ มาตรา ๕ ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนหรือใน วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙ และได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปก่อนหรือในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ

ทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ มีข้อความเหมือนกันและมีเหตุผลในการประกาศใช้โดยนัยเดียวกันทั้งสองฉบับ การบังคับใช้จึงเป็นไปอย่างเดียวกัน ข้อที่ ก.ค. อ้างว่าเรื่องของข้าราชการครูทั้งสามคนได้ดำเนินการตามขั้นตอนโดยผ่านการพิจารณาของ ก.ค. และผ่านกระบวนการรายงานนายกรัฐมนตรีโดยชอบแล้ว จึงเป็นประเด็นใหม่นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่า ถึงแม้ข้อหาหรือของสำนักงาน ก.ค. ในครั้งก่อนเป็นเรื่องการดำเนินการตามขั้นตอนทางวินัยแก่ข้าราชการครูภายหลังพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้บังคับแล้ว แต่ข้อหาหรือในครั้งนี้เป็นเรื่องที่ ก.ค. ได้ดำเนินการตามขั้นตอนทางวินัยแก่นายสุรฤทธิ์ฯ นายเอิบฯ และนายวิทยาฯ แล้วมีมติเห็นควรยกโทษให้กับนายสุรฤทธิ์ฯ นายเอิบฯ และนายวิทยาฯ ก่อนพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้บังคับแล้วจึงรายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดำเนินการยกโทษแก่ข้าราชการครูดังกล่าวภายหลังพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้บังคับ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่อ้างมาใหม่ไม่เหมือนข้อหาหรือในครั้งก่อนก็ตาม แต่เมื่อผู้ถูกลงโทษทางวินัยทั้งสามคนได้รับโทษก่อนหรือในวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้บังคับ ก็ต้องถือว่าบุคคลทั้งสามได้รับการล้างมลทินไปแล้วตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ดังกล่าว แม้นายกรัฐมนตรีจะเห็นด้วยกับความเห็นของ ก.ค. และสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดำเนินการยกโทษให้แก่ข้าราชการครูทั้งสามคนแต่ก็เป็นการสั่งหลังวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๙ ซึ่งข้าราชการครูทั้งสามคนได้รับการล้างมลทินไปแล้ว ดังนั้น คำตอบในครั้งนี้นัย่อมเป็นอย่างเดียวกันกับมติของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ที่ได้ให้ความเห็นไว้แล้วในครั้งก่อน กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งลงโทษ ฯลฯ หรือนายกรัฐมนตรี ฯลฯ ไม่มีอำนาจพิจารณาดำเนินการทางวินัยกับผู้ถูกลงโทษทางวินัยที่ได้รับการล้างมลทินแล้วอีกต่อไป

สำหรับข้อหาหรือในกรณีที่ ๔ (นายสมบัติ จันทรา) คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่า การที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีคำสั่ง ที่ ๑๑๑/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๗ ลงโทษตัดเงินเดือนนายสมบัติ จันทรา ๑๐% เป็นเวลา ๒ เดือน นั้นเป็นการสั่งลงโทษนายสมบัติฯ เพราะการทำผิดวินัยกรณีประพฤติชั่วโดยกระทำความผิดอาญาตามมาตรา ๙๘^๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ในขณะที่คดียังไม่ถึงที่สุดเพราะยังอยู่ระหว่างอุทธรณ์และฎีกา คำสั่งลงโทษดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบเพราะเมื่อคดียังไม่ถึงที่สุดก็ยังถือไม่ได้ว่านายสมบัติฯ กระทำความผิดอาญาที่จะเป็นการกระทำความผิดวินัยตามบทกฎหมายดังกล่าว และเมื่อศาลฎีกาพิพากษานายสมบัติฯ

^๗ มาตรา ๙๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตนตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มิได้กระทำความผิดอาญานายสมบัติฯ จึงมิได้กระทำความผิดวินัยกรณีประพฤติชั่วโดยกระทำความผิดอาญาที่จะถูกลงโทษทางวินัยได้แต่อย่างใด คำสั่งลงโทษของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งสั่งไปโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อนและไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นก็ใช้บังคับไม่ได้ ผู้สั่งลงโทษย่อมจะสั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษที่สั่งไปโดยไม่ชอบนั้นได้เองโดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้บังคับบัญชาหรือองค์กรเหนือขึ้นไปพิจารณาสั่งการหรืออนุมัติ ตามกรณีที่หารือมานี้เป็นกรณียกเลิกคำสั่งที่สั่งไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ใช่กรณีเปลี่ยนแปลงการลงโทษที่สั่งไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ที่จะต้องให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งหรือจะต้องให้ ก.ค. รายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งดังที่หารือมา ส่วนที่สำนักงาน ก.ค. อ้างว่า ก.ค. ได้รับทราบการลงโทษรายนี้แล้วโทษเดิมจึงยังคงมีอยู่นั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่าการที่ ก.ค. รับทราบการลงโทษที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้มีผลให้การลงโทษนั้นเป็นการลงโทษที่ชอบด้วยกฎหมายขึ้นมาได้ คำสั่งลงโทษที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายยังเป็นคำสั่งที่ไม่มีผลใช้บังคับอยู่นั่นเอง จึงไม่มีโทษที่จะต้องให้ ก.ค. รายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อสั่งเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด และเมื่อคำสั่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่สั่งลงโทษตัดเงินเดือนนายสมบัติฯ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และคำสั่งนั้นได้ถูกยกเลิกไปแล้วก่อนที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ.๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับ นายสมบัติฯ จึงมิใช่เป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยตามมาตรา ๓^๔ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีนี้จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทิน

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน
(นายอักษราทร จุฬารัตน)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๔๒

^๔ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

"ผู้ถูกลงโทษทางวินัย" หมายความว่า ผู้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ เพราะกระทำความผิดวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และให้หมายความรวมถึงบุคคลใดที่ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์โดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัย